ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 99, Aralık 2019, s. 485-504

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.37377>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
20.09.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.12.2019

Prof. Dr. Mehmet CİHANGİR

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
cihangir@osmaniye.edu.tr

Öğr. Gör. Salim KÖKSAL

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye MYO, İşletme Yönetimi
salimkoksal@osmaniye.edu.tr

YENİ GELİŞEN KENT BAĞLAMINDA YEREL HALKIN TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS ALGISI: OSMANİYE YÖRESİ İÇİN ANKETE DAYALI BİR DEĞERLENDİRME¹

Öz

Kültürel miras ve turizm açısından yeterli potansiyele rağmen bazı bölgeler, iller bu potansiyeli yeterince değerlendirememektedirler. Osmaniye henüz yeni il olmuş, ekonomik ve sosyal atılımını henüz gerçekleştirmekte olan genç illerimizdendir. Genç bir il olmasına rağmen Osmaniye, tarihi kökenleri çok eskilere dayanan, birçok tarihi ve turistik kalıntılara sahiptir. Osmaniye'deki turizm potansiyellerinin tanıtımı, destinasyon çalışmaları kamu kurum ve kuruluşlarının çabalarıyla geliştirilmeye çalışılmaktadır. Oldukça zengin kültür ve turizm değerlerine sahip Osmaniye halkının turizm algısı gelişime ivme kazandırılması açısından önemlidir.

Bu çalışma Osmaniye halkının turizm ve kültürel mirasla ilgili algılarının ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Halkın kültürel miras ve turizme bakış açıları, bu potansiyellerin nasıl değerlendirilmesi gerektiği, turizmin ilin sosyo-ekonomik yapısını nasıl değiştireceğine ilişkin görüş ve düşüncelerinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Anket uygulaması yapılan çalışma sonucunda Osmaniye halkının kültürel miras ve turizm ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı, turizmin geliştirilmesi-

¹ Bu çalışma 24-28 Nisan 2019 tarihleri arasında Muğla-Marmaris'te düzenlenen III. Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras Kongresinde sunulan bildiriden geliştirilmiştir.

nin Osmaniye'nin kalkınması için yeterli olamayacağı, kültürel turizme olumlu görmelerine rağmen sosyal yönden bazı tereddütleri olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Osmaniye Turizmi, Kalkınma, Kültürel Miras

THE PERCEPTION OF LOCAL PUBLIC TOURISM AND CULTURAL HERITAGE IN THE CONTEXT OF A NEW DEVELOPING CITY: A SURVEY BASED ASSESSMENT FOR THE OSMANIYE REGION

Abstract

In spite of sufficient potential in terms of cultural heritage and tourism, some regions and provinces do not use this potential adequately. Osmaniye is one of our young provinces which has just become a new province and is currently realizing its economic and social progress. Although it is a young province, Osmaniye has many historical and touristic ruins whose historical origins are very old. The promotion of tourism potentials in Osmaniye and the efforts to develop destinations are being developed with the efforts of public institutions and organizations. Tourism perception of the people of Osmaniye, which has rich cultural and tourism values, is important in terms of accelerating the development. This study was conducted to reveal the perceptions of the people of Osmaniye about tourism and cultural heritage. The aim of this course is to reveal the views of the people on cultural heritage and tourism, how to evaluate these potentials and how the tourism will change the socio-economic structure of the province. As a result of the survey, it was found that the people of Osmaniye did not have enough information about cultural heritage and tourism, that the development of tourism could not be sufficient for the development of Osmaniye and that they had some hesitations in terms of social tourism despite their positive views on cultural tourism.

Keywords: Osmaniye Tourism, Development, Cultural Heritage

1. GİRİŞ

Bölgesel ve kırsal kalkınma geliştirmekte olan ülkelerin en önemli konularından birisidir. Ülkelerin kalkınması, ülke içerisindeki tüm bölge ve yörelerin de gelişmiş olması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının en aza indirilmesi ile mümkündür. Ülkenin kalkınması için yerelin kalkınması elzemdir. Yerelin kalkınmasını sağlayacak unsurlardan birisi de turizmdir.

Yerelin kalkınma gerekliliğinin öne çıkmaya başlamasıyla kalkınma çabasında olan ve kalkınmanın sürekliliğini önemseyen ülkeler için kırsal turizm kavramı daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Kırsal turizm kırsalın kalkınmasına katkı sağlayan ve kalkınmanın devamlılığında önemli bir unsur olarak öne çıkan özelliklere sahiptir (Küşat, 2014:66).

Turizm ile ilgili faaliyetlerin yıl boyunca olması yeni turizm olanaklarını ortaya çıkarmakta, turizmin çeşitlenmesine yol açmakta ve gelirin de artmasına yol açmaktadır. Bunun yanında değişik ilgi alanlarına göre turistik faaliyetler de gelir düzeyini yükseltmektedir (Akça, 2016:721). Bu kapsamda büyük şehirler dışındaki daha küçük yerleşim yerlerindeki yerel turizm potansiyelleri ve kültürel değerler ön plana çıkmakta, bölgenin ve ilin gelişiminde bu kültürel değerler önem kazanmaktadır.

Bugün turizm denildiğinde ilk akla gelen, gelişme ve kalkınmasını büyük ölçüde tamamlamış, markalaşmış şehir, il ve ilçelerle bölgeler akla gelmektedir. Oysa zengin tarihi, turistik ve doğal çevreye sahip Türkiye’de bilinmeyen, tanıtımı yapılamayan, hiç duyulmamış birçok değerli kültürel mirasa, tarihi kalıntılara ve doğal ortamlara sahip bölgeler ve yöreler de bulunmaktadır. Kültürel miras ve turizm değerleri açısından önemli kaynağa sahip olan bu bölgeler, iller ve ilçeler turizmden yeterince faydalanamamaktadırlar. Oysa turizm kırsal alanların ve gelişimini tamamlayamamış, sosyo-kültürel olarak geri kalmış bölgelerin gelişimi ve kalkınması için bir çıkış noktası olarak görülmektedir.

DOĞAKA tarafından hazırlanan ve yayımlanan Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planına (2015:51) göre; Osmaniye oldukça önemli bir turizm potansiyeline sahip olmasına rağmen, altyapısal yatırımlar, turizm hacmi, turizm istihdamı bağlamında turizm, Osmaniye ekonomisine nisbi olarak oldukça düşük bir katkı sunmaktadır.

Osmaniye gerek tarihi ve turistik alanları gerekse doğal çevre turizmi gerekse de yayla ve kaplıca turizmi ile Ülkemizde önemli bir turizm merkezi olmaya aday bir ildir. Bu kapsamda Osmaniye’nin tarihi ve turizm potansiyellerinin halk tarafından nasıl algılandığı ve ne kadar bilindiği bu değerlerin tanıtımı, korunması ile ilgili halkın görüş ve düşünceleri, halkın ildeki turizm potansiyellerine bakış açıları, halkın turizmle ilgili beklenti ve endişeleri önem taşımaktadır.

Bu çalışma Osmaniye’de yerel halkın turizmle ilgili görüşleri, düşünceleri ve turizm algısını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Çalışma ile algı ölçümü yapılacağından yerel halkın turizm algısını ölçmeye yönelik olarak anket uygulaması yapılmıştır. Çalışma alanı Osmaniye olduğundan çalışmada öncelikle Osmaniye’de turizm potansiyelleri ile ilgili literatüre geçmiş tarihi ve turistik alanlar hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra halkın turizm algısını ölçmeye yönelik hazırlanan anket ölçeği Osmaniye’de ikamet eden 200 kişiye rastgele yöntemle uygulanmış, sonuçlar istatistiki paket programda değerlendirilerek analizler yapılmıştır.

2. OSMANİYE’DE ÖNEMLİ TURİZM POTANSİYELLERİ

Osmaniye M.Ö. 3000’li yıllarda Lelegler olarak adlandırılan bir kavimle başlayan daha sonraları ise, Hitit, Asur, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı medeniyeti ile devam eden zengin bir kültüre ve medeniyete sahip bir kenttir. Osmaniye tarihsel olarak çok farklı kültürlerle ev sahipliği yapması nedeniyle kültürel zenginliği yüksek bir bölgedir. Aynı zamanda İslam medeniyetinin de yaşandığı Osmaniye; Arap, Selçuklu ve Osmanlılar döneminde Arap yarımadasıyla Anadolu arasında lojistik merkez olarak görev yapmış bir bölgedir. Böyle zengin tarihi ve kültürel birikime sahip olan Osmaniye’de, bu potansiyelin değerlendirilebilmesi amacıyla yeni politika ve gayretlerle kültürel turizmin ve sağlık turizminin öne çıkarılması şart görülmektedir. Osmaniye bu kültür ve turizm potansiyellerinden gereği gibi yararlandığında; kendine özgü turizm destinasyonu yapabilecektir (DOĞAKA “Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, 2015: 55).

Osmaniye’de sağlık turizmi bakımından Haruniye kaplıcaları öne çıkmaktadır. Osmaniye ili Düziçi ilçesinde bulunan Haruniye Kaplıcalarının su sıcaklığı 32°C’dir. Kaplıcanın radyoaktif özelliği olan suyu, kalsiyum, magnezyum, sülfür, florür, karbondioksit içermektedir. Haruniye kaplıcaları romatizmal rahatsızlıklar başta olmak üzere deri, asabi, karaciğer, mide, bağırsak ve safra kesesi hastalıklarının tedavisinde etkili olduğu ifade edilmektedir (<http://www.osmaniye.gov.tr>).

Resim 1. Haruniye Kaplıcaları

Resim 2. Haruniye Kaplıcaları

Kaplıca turizmi bağlamında diğer bir önemli turizm merkezi, Osmaniye'nin Kadirli İlçesinde olan Kokar kaplıcalarıdır. Tarihi olarak Roma Bizans dönemlerinde de şifa olarak faydalandığı düşünülen Kokar kaplıca suyu; mide, bağırsak, böbrek ve cilt hastalıklarının tedavisine iyi geldiği ifade edilmektedir (DOĞAKA Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, 2015:64).

Osmaniye'de akarsular üzerinde eğim kırılmasına rastlanmakta yeterli suyu olan akarsularda şelaleler oluşmaktadır. Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde Sabun Çayı şelalesi, Kadirli ilçesinde Şarлак şelalesi, Osmaniye merkezde ise Karaçay şelalesi turizm açısından değerlendirilebilecek önemli turizm kaynakları arasındadır (Tıraş ve Besnek, 2017:765). Sabun çayı şelalesi yaklaşık olarak 15 metre yükseklikten düşüş göstererek önemli bir doğal güzellik oluşturmaktadır (Ege, 2017:604).

Resim 3. Karaçay Şelalesi

Resim 4. Düziçi Sabun Suyu Şelalesi

Ayrıca bölgenin en yüksek dağı olan **kış ve doğa turizmi** kapsamında değerlendirilme aşamasında olup yatırımlar yapılan Düldül dağı önemli turizm potansiyeline sahiptir.

Resim 5. Dülül Dağı

Resim 6. Karatepe-Aslantaş Geç Hitit Kalesi

Osmaniye tarihi kaleler bakımından da oldukça önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Karatepe - Aslantaş Geç Hitit Kalesi, Toprakkale Kalesi, Hemite (Amuda) Kalesi, Harun Reşit Kalesi, Kaypak (Savrandı) Kalesi, Çardak Kalesi, Aşılı Kalesi, Çem Kalesi, Bahçe Kalesi, Babaoğlu Kalesi, Gebeli (Kötü) Kalesi, Esenli Kalesi, Domuztepe Kalesi, Değirmendere Kalesi, Heçkeren Kalesi, Karafrenk Kalesi, Kalkan Kalesi, Kum Kalesi, Kurt Kalesi, Mitisin Kalesi, Kürek Kalesi gibi Osmaniye merkez ve ilçelerinde oldukça tarihi öneme sahip kaleler vardır.

Resim 7. Hemite Kalesi

Resim 8. Toprakkale Kalesi

Osmaniye’de Karatepe - Aslantaş Açık Hava Müzesi, Osmaniye’nin Kadirli ilçe sınırlarında M.Ö. 8 yy.da (Geç Hitit Çağında), Adana ovasının hükümdarı tanıtın Asativatas’ın, kuzey taraftan vahşi kavimlerin saldırılarından korunmak amacıyla sınırda sınır kalesi olarak kurulan Asativadaya olarak adlandırılan bir kaledir. Kalenin batı tarafında Orta Anadolu yaylasına geçiş amaçlı kervan yolu ile doğusunda Ceyhan nehri bulunmaktadır. Bugün uluslararası üne sahip olan Karatepe-Aslantaş yazıtları Mısır hiyerogliflerinin okunmasına imkân sağlayan ünlü Rosetta taşına benzetilmektedir. Osmaniye’nin en önemli ören yerlerinden biri olan Bodrumkale-Kastabala Şehri, sütunlu caddesi, beş bin seyirci kapasiteli tiyatrosu, hamamı, stadyumu, nekropoller, kilisesi, kalesi, su kemeriyle en önemli turizm kaynağıdır ((DOĞAKA Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, 2015:57).

Resim 9. Bodrumkale-Kastabala Şehri zesi

Resim 10. Karatepe-Aslantaş Açık Hava Müzesi

Osmaniye’de özellikle iç turizm bakımından önemli kaynaklardan birisi de **yaylacılık**tır. Akdeniz’in sıcak ve nemli havası insanları yaylacılığa sevk etmiş ve bölge içerisinde çeşitli yerlerde yaylalar kurulmuştur. Zorkun yaylası, Olukbaşı yaylası, Kadirli ilçesinde Bağdaş yaylası, Hasanbeyli-Almanpınarı yaylası gibi yaylalar vardır. Ayrıca Bahçe ile Düziçi ilçelerinde de yaylacılık kültürü vardır.

Bunların yanında Osmaniye’nin Kadirli ilçesinde MS. 2. yy. başlarında Romalıların manastır olarak inşa ettiği Alacami; Roma, Bizans, Türk medeniyetlerini yansıtan bir eserdir. Bahçe ilçesinde ise 1809’da Ağcabey tarafından yaptırılan Ağcabey camii bulunmaktadır (DOĞAKA Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, 2015:63).

Resim 11. Kadirli Alacami

Resim 12. Bahçe Ağcabey Cami

3. LİTERATÜR TARAMASI

Bu kısımda yerel halkın turizm algısına ve yerelin turizmle kalkınmasına yönelik olarak yapılan daha önceki çalışmalar paylaşılacaktır.

Çetin (2006)’ da “Teori ve Uygulamada Bölgesel Sürdürülebilir Kalkınma” adlı sürdürülebilir kalkınmaya ile ilgili bir çalışma ele almıştır. Çalışma ilk önce geleneksel kalkınma modellerini ele almış, daha sonra ise bölgesel sürdürülebilir kalkınma modellerini irdelemiştir.

Bölgesel kalkınma modellerini örneklerle destekleyen yazar yaşam kalitesi, hayat standardı refah düzeyine odaklanmıştır.

Akova (2006) yerelde halkın turizmin etkilerini nasıl algıladıkları ve halkın tutumlarının araştırılmasına yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışma iki farklı tarihte yerel halkın turizme etkisini ölçmeye yönelik olarak yapılmıştır. Bu farklı tarihler iki dönem olarak ele alınarak iki dönem arasındaki farklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda 2001 yılında 80 kişinin katılımıyla bir anket uygulanmış ve daha sonra 2003 yılında ise aynı şekilde 80 kişinin katılımıyla anket uygulanarak çalışmanın verileri oluşturulmuştur. Araştırmada turizmin dört farklı etkisine yönelik faktör belirlenmiştir. Anket sonuçları iki anket karşılaştırılarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Her iki dönemde de halkın turizme bakışı olumlu olarak belirlenmiştir. İki yıl aralığıyla yapılan anket sonucuna göre iki senelik bir zaman diliminde turizmle ilgili algı değişikliği de tespit edilmiştir.

Duran (2013) tarafından yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik algıları Bozcaada bağlamında ele alınmıştır. Çalışmanın amacı sürdürülebilir turizmin gelişimiyle ilgili halkın turizme yönelik tutumlarına ilişkin model ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modeli analizi kullanılarak analiz yapılmıştır. Sonuç olarak yerel halkın turizmden fayda sağlama faktörü ile turizmin uzun dönemli planlanması arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Kuşat (2014) sürdürülebilir kırsal kalkınmada alternatif olarak kırsal turizm ve Türkiye’de uygulanmasına yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmada, Türkiye’nin kırsal alanlarının kalkınması için bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi gerektiği üzerinde durularak, kırsal alanların kalkınması için ise, kırsal turizmin alternatif olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye’nin kırsal alanlarının turizm açısından zengin olduğu, fakat bu potansiyelden faydalanılabilmesi için yerel yönetimlerin, üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarıyla daha sıkı işbirliği gerektiği vurgusu yapılmıştır.

Akça (2016) tarafından yapılan çalışmada Türkiye’nin Kalkınma Planları ele alınarak kalkınma planlarındaki turizm ile ilgili politikalar irdelenmiştir. Çalışmada turizm hakkında bilgiler verildikten sonra turizmin işgücü piyasasına etkisi tartışılarak kalkınma planları tek tek ele alınmış ve turizmle ilgili politikalar tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda, Türkiye’nin yeterince turizm potansiyeli olduğu ancak bunu harekete geçirmesi noktasında tespitler yapılmıştır.

Yerel halkın turizm etkilerine yönelik olarak halkın bakış açılarını anlamaya yönelik olarak yapılan ve yerelin bölge imajına ile turizmi destekleyip desteklemediklerini ölçmek amacıyla yapılan çalışmalardan birisi de Ayazlar (2016) tarafından yapılmıştır. Anket uygulaması yapılan çalışmanın verileri Marmaris halkına yapılan anketten elde edilmiştir. Çalışma yerelde turizmin etkileri bağlamında halkın bakış açılarında bölgenin sahip olduğu imajın etkisi ile turizmin etkilerine yönelik halkın görüşünün turizmi desteklemeye etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda yerelin turizmin etkileri bağlamında pozitif görüşleri ile turizmi desteklemeleri arasında olumlu, negatif bakış açıları ile turizmi desteklemeleri arasında olumsuz yönde bir ilişki tespit edilmiştir.

Yerel halkın turizme bakışlarının ölçülmesine yönelik yapılan çalışmalardan birisi de Alanya özelinde Boğan ve Saruşık (2016) tarafından yapılmıştır. Yerel halkın turistlere karşı tavır ve davranışlarının irdelenmesi amacıyla yapılan çalışmada anova ve betimleyici istatistik-

ler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Alanya halkının turizme olumlu bakış açılarına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Ege (2017) Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde bulunan Düldül Dağının doğal ortam özellikleri ve turizm potansiyelinin tespitine yönelik bir çalışma yapılmıştır. Çalışma kapsamında Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde bulunan ve Osmaniye'nin en yüksek dağı olan Düldül dağının oluşumu ve turizm açısından değerliliği üzerinde durulmuştur. Araştırmanın sonucunda Düldül dağının bölgenin turizm açısından önemli alanlarından biri olduğu ve Düldül dağı turizminin geliştirilmesine yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Karakaş ve Şengün (2017) tarafından yapılan Diyarbakır yöresinde anket uygulamasıyla verilerin elde edildiği çalışmada, yerel halkın turizme yönelik tutumları araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, Diyarbakır'da yaşayan 18 yaş üstü halkın turizme olumlu baktıkları, turizmin bölgeye faydalı olacağı görüşüne sahip oldukları ve turizmin şehrin gelişimine, hayat standartlarına olumlu etkisi olacağını, kirliliğin azalacağını ve sorunların çözümüne turizmin olumlu katkısının olacağı bulgularına ulaşılmıştır.

Dilek vd. (2017) Hasankeyf yöresi için turizmin gelişimine yönelik halkın tutumlarını araştırmışlardır. Tesadüfî yöntemin kullanıldığı anket uygulamasıyla yapılan çalışmada, güvenilirlik analiziyle ölçek güvenilirliği test edilmiştir. Ölçeğe ilişkin altı farklı boyutun ortaya çıktığı çalışma sonucunda halkın turizmin sosyo-kültürel ve ekonomik yönden olumlu etkilerinin olacağı görüşüne sahip oldukları bulgusuna ulaşılrken, halkın Hasankeyf'in turizm yönünden gelişmesini destekledikleri ortaya konmuştur.

4. ARAŞTIRMANIN UYGULAMASI

Bu kısımda araştırmanın amacı, kapsamı, evreni ve örneklemi ile araştırmanın yöntemi hakkında bilgiler verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bölgesel ve yerel kalkınma tüm iller ve bölgeler için önemi yadsınamaz bir konu olması yanında yeni gelişen ve henüz gelişimini tam olarak tamamlayamamış iller için hayati öneme sahiptir. Az gelişmiş ve gelişmekte olan bir bölgenin gelişimini tamamlayabilmesi, sosyo-ekonomik açıdan gelişmesi için var olan potansiyellerinden en iyi şekilde yararlanması, tüm bu potansiyellerini kalkınma ve gelişme yönlü kullanması şehir ve şehrin insanları için birincil derece önemli konudur. Bu bağlamda bu araştırma henüz yeni il olmuş denilebilecek, yeni gelişen bir şehir olan ve tarihi ve turizm varlıkları bakımından zengin bir potansiyeli olan Osmaniye'nin, yerel halkının turizmle ilgili olumlu veya olumsuz tutum ve davranışlarıyla turizme bakış açısını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Çalışma kapsamında halkın turizme bakış açıları yanında turizmin şehrin sosyo-ekonomik ve kültürel değerlerine etkilerine ilişkin halkın görüş ve düşünceleri de ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma ile nihai amaç yerelde kültürel miras bilinci ve turizmin geliştirilmesine yönelik çalışmalara katkı sağlamak, şehrin kalkınma ve gelişimiyle ilgili planlamalarda kültür varlıkları ve turizmle ilgili önsel bilgiler sunmaktır.

Araştırma hazırlanan anket uygulamasındaki sınırlı sayıdaki sorularla sınırlandırılmıştır. Araştırmanın ikinci önemli kısıtı ise Osmaniye'de oturan yerel halkın anketteki sorulara verdikleri cevaplarla yansıttıkları düşünülen halkın görüş ve düşünceleriyle sınırlandırılmasıdır. Araştırmada uygulanan anket ikamet olarak Osmaniye'de oturanlarla sınırlıdır. Osmaniye'de olup ikameti Osmaniye il sınırları içerisinde olmayanlar araştırma dışındadır. Zaman ve ekonomik

kısıtlılığı olan bu çalışmada kullanılan örneklem, sadece Osmaniye merkez ve ilçeler bazında seçilmiştir. Araştırmada anketin 200 kişiye yapılmış olması araştırmanın bir başka sınırır.

4.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma Osmaniye İlinde 2019 yılında ikamet eden yerel halka uygulanmıştır. Dolayısıyla araştırmanın evreni Osmaniye’de 2018 yılı itibariyle TÜİK verilerine göre oturan 534.415 kişiden oluşmaktadır (TÜİK, 2019). Araştırma Osmaniye ili özelinde yapılmıştır. Araştırma alanı olarak Osmaniye seçilmesinin temel sebebi Osmaniye’nin henüz genç bir il olması, sosyo-ekonomik olarak gelişimini tam olarak tamamlayamaması ve zengin bir tarihi ve kültürel mirasa sahip olması nedeniyle kentin gelişimine ivme kazandırabilecek turizm potansiyeline sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca kentin turist, turizm ve kültürel mirasla ilgili bilgi, tanıtım ve farkındalıklarının ölçümü, yeni gelişen kentin yeni gelişen kültürel miras ve turizminin planlanması, katma değere dönüştürülmesi çalışmalarında bu çalışmanın önemli katkıları olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma katılımcılara anket uygulaması yoluyla yapılmıştır. Bu kapsamında hazırlanan anket 200 kişiye uygulanmıştır. Anket Şubat 2019 ayında rastgele yöntemle seçilmiş 18 yaşından büyük Osmaniye’de ikamet eden 200 kişiye uygulanmıştır. Örneklem evrenin özelliklerini en iyi şekilde temsil etmesi bakımından anket yaygınlaştırılarak Osmaniye’nin merkezinde ve tüm ilçelerinde ailelere uygulanmıştır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın uygulaması anket yoluyla yapılmıştır. Ankette sorulan sorularda yerelin demografik özellikleriyle turizme bakış açılarını ölçmeye yönelik sorular sorulmuştur. Anket sorularında turizmin yereldeki sosyo-kültürel, ekonomik, çevresel faktörlere etkisine yönelik sorular bulunmaktadır. Çalışmada kullanılan anket sorularının bir kısmı daha önceki çalışmalarda kullanılan ölçeklerden faydalanılarak hazırlanan soruların uyarlanmasıyla oluşturulurken, bir kısmı ise araştırmacılar tarafından oluşturulan sorulardan oluşturulan bir ölçekle yapılmıştır. Anketin soruları hazırlanırken Ünlüöner ve Özekici (2017), Akova (2006), Işık ve Çalkın (2016), Toprak (2015), Ayaz vd. (2009), Akgün (2016), Gümüş ve Özüpekçe (2009)’nin çalışmalarında kullanılan anket sorularından faydalanılarak Osmaniye özelinde uygun olarak sorular geliştirilmiş, anketteki soruların bir kısmı ise araştırmacılar tarafından oluşturulan hipotezlere uygun olarak oluşturulmuştur.

Anket hazırlandıktan sonra anketteki soruların yansız, anlaşılır, net olması, konunun amacına uygun sorulardan oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Anketin sağlıklı olup olmadığıyla ilgili ilk önce 25 kişilik gruba anket uygulanmış, anketle ilgili eksik, hata, noksanlıklarla ilgili görüş ve düşüncelere göre anket revize edilmiş ve anket uygulanabilir duruma getirilmiştir. Düzenlenerek son şekli verilen anketler 2019 Şubat ayı içerisinde rastgele yöntemle seçilen ve elden teslim edilerek, Osmaniye ili sınırları içerisinde oturan 18 yaşından büyük 200 kişiye uygulanmıştır.

Yerel halkın turizm algısını ölçmeye yönelik hazırlanan anket iki kısımdan oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özelliklerinin ortaya konmasıyla ilgili sorular bulunmaktadır. Anketin ikinci kısmında ise turizmle ilgili halkın algılarını ölçmeye yönelik 5’li likert ölçeği bulunmaktadır. Likert ölçeği soruları kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, fikrim yok, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevaplar içermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin öncelikle güvenilirlik analizi yapılarak güvenilirlik test edilmiştir. Anketten elde edilen verilerin SPSS istatistik paket programında analizleri yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında katılımcıların demografik özellikleri ile sosyo-ekonomik durumlarını gösteren tanımlayıcı istatistiklerle ilgili gözlem sonuçları da verilmiştir. Ayrıca çalışmanın amacına uygun olarak hipotezler kurularak, hipotez testleri için varsayımlara değinilmiş, değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırmada kurulan hipotezler Anova testi ve T testi ile sınanmış ve bazı bulgulara ulaşılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

5. BULGULAR

Bu kısımda yapılan anketle ilgili istatistiki bilgiler ile analiz sonuçları değerlendirilmiştir. Bu kapsamda katılımcıların demografik özellikleri, kültürel miras ve turizm algısına yönelik olarak sorulara ilişkin değerlendirmeler ile araştırmada kurulan hipotezlerin sonuçları paylaşılmıştır.

5.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri ile sosyo-ekonomik durumlarını gösteren betimleyici istatistikler tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Tanımlayıcı İstatistikler

Yaş	Frekans	%	Cinsiyet	Frekans	%
17-29	43	21,5	Kadın	83	41,5
30-45	57	28,5	Erkek	117	58,5
46-55	80	40,0	Toplam	200	100,0
56 ve daha fazlası	20	10,0			
Toplam	200	100,0			
Ailedeki birey sayısı	Frekans	%	Baba Mesleği	Frekans	%
2 kişi	7	3,5	Kamu	38	19,0
3 kişi	15	7,5	Kendi İşyeri	30	15,0
4 kişi	31	15,5	İşçi	57	28,5
5 ve fazla	147	73,5	Serbest	75	37,5
Toplam	200	100,0	Toplam	200	100,0
Osmaniye’de oturma süresi	Frekans	%	Ailenin Geliri	Frekans	%
1-4 yıl	20	10,0	0-1000	28	14,0
5-19 yıl	38	19,0	1001-2500	99	49,5
20 Yıldan fazla	24	12,0	2501-5000	49	24,5
Yerlisi	118	59,0	5001'den fazla	24	12,0
Toplam	200	100,0	Toplam	200	100,0
Ailede turizmde çalışan var mı?	Frekans	%	Turizmde çalışma durumu	Frekans	%
Evet	13	6,5	Hiç çalışmadım	186	93,0
Hayır	187	93,5	Evet, kendi işyerim var/vardı	2	1,0
Toplam	200	100,0	Hala ücretli çalışıyorum	12	6,0
Osmaniye turizminde öncelikli alan nedir?	Frekans	%	Toplam	200	100,0

Mutfak	6	3,0	Turizm neyi ifade ediyor?	Frekans	%
Kaplıcalar	20	10,0	Tatil	83	41,5
Yaylalar	83	41,5	Yeni İş İmkânı	31	15,5
Kaleler	22	11,0	Çevrenin Gelişmesi	56	28,0
Tarihi Kalıntılar	33	16,5	Çok Para Kazanma	15	7,5
Doğal Çevre	24	12,0	Diğer	15	7,5
Diğer	12	6,0		200	100,0
Toplam	200	100,0	Osmaniye'ye ne tür turist gelmelidir?	Frekans	%
Osmaniye'de turizm bakışı	Frekans	%	Yerli	15	7,5
Faydalı	146	73,0	Yabancı	13	6,5
Zararlı	2	1,0	Her tür turist	164	82,0
Fikrim Yok	52	26,0	Turist Gelmemeli	8	4,0
Toplam	200	100,0	Toplam	200	100,0

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri yukarıda tabloda verilmiştir. Buna göre ankete katılanların %40'ı 46-55 yaş aralığında, 56 ve üzeri yaş aralığında katılımcı oranı ise %10 'dur. Ankete katılanların %41,5'u bayan, %58,5 ise erkeklerden oluşmaktadır. Anket katılımcıların büyük bir kısmının baba mesleği, serbest çalışanlar ile işçi olarak çalışanlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Ankete katılanların %59'u Osmaniye'nin yerlisi olduğunu ifade etmiştir. Anketör ailenin geliri incelendiğinde, 1001-2500 gelir düzeyinde gelir elde edenlerin en yüksek orana sahip olduğu gözlemlenmiştir (%49,5). Bu durum ankete katılanların yarıya yakınının düşük gelir grubunda yer aldığını göstermektedir. Ailede turizm sektöründe çalışan sayısının oldukça düşük olduğu gözükmemektedir. Katılımcılara göre Osmaniye'nin turizm kaynakları açısından değerlendirilmesi gereken öncelikli kaynak yayla turizmi olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %41,5'i yayla turizmini Osmaniye turizminde değerlendirmesi gereken öncelikli alan olarak gördüğünü ifade etmişlerdir. Daha sonra tarihi kalıntılar ve doğal çevre turizmi, turizm kaynağı olarak sıralanmış durumdadır. Osmaniye'deki turizm bakış açısına yönelik olarak soruya katılımcıların %73'ü olumlu baktıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca Osmaniye'ye hangi tür turist gelmesiyle ilgili soruya katılımcılar her türlü turistin gelmesinin faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 2. Turizm Algısına Yönelik Bazı Soruların Frekans ve Yüzdeleri

Osmaniye'nin kalkınması ancak sanayi ile gerçekleşebilir.	Frekans	Yüzde	Turizmin gelişmesi gayrimenkul fiyatlarını artırır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	32	16,1	Kesinlikle katılıyorum	68	34,0
Katılıyorum	53	26,6	Katılıyorum	71	35,5
Fikrim yok	48	24,1	Fikrim yok	34	17,0
Katılmıyorum	41	20,6	Katılmıyorum	17	8,5
Kesinlikle katılmıyorum	25	12,6	Kesinlikle katılmıyorum	10	5,0
Toplam	199	100,0	Toplam	200	100,0

Osmaniye halkının turizm bilinci yeterlidir.	Frekans	Yüzde	Osmaniye'nin Turizm altyapısı yeterlidir.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	24	12,0	Kesinlikle katılıyorum	25	12,6
Katılıyorum	23	11,5	Katılıyorum	21	10,6
Fikrim yok	53	26,5	Fikrim yok	38	19,1
Katılmıyorum	54	27,0	Katılmıyorum	66	33,2
Kesinlikle katılmıyorum	46	23,0	Kesinlikle katılmıyorum	49	24,6
Toplam	200	100,0	Toplam	199	100,0
Turizmin gelişmesi fiyatları artırır.	Frekans	Yüzde	Osmaniye'de turizm trafik yoğunluğuna neden olur.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	42	21,2	Kesinlikle katılıyorum	34	17,3
Katılıyorum	80	40,4	Katılıyorum	55	27,9
Fikrim yok	31	15,7	Fikrim yok	36	18,3
Katılmıyorum	28	14,1	Katılmıyorum	50	25,4
Kesinlikle katılmıyorum	17	8,6	Kesinlikle katılmıyorum	22	11,2
Toplam	198	100,0	Toplam	197	100,0
Turizmin gelişmesi halkın harcamalarını arttırır.	Frekans	Yüzde	Karatepe Aslantaş Açık Hava Müzesi önemli bir turizm potansiyelidir.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	22	11,1	Kesinlikle katılıyorum	59	29,6
Katılıyorum	66	33,3	Katılıyorum	81	40,7
Fikrim yok	45	22,7	Fikrim yok	27	13,6
Katılmıyorum	48	24,2	Katılmıyorum	18	9,0
Kesinlikle katılmıyorum	17	8,6	Kesinlikle katılmıyorum	14	7,0
Toplam	198	100,0	Toplam	199	100,0
Osmaniye'ye gelen turist sayısı yeterlidir.	Frekans	Yüzde	Turizm Osmaniye için yararlıdır.	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	19	9,5	Kesinlikle katılıyorum	67	33,7
Katılıyorum	16	8,0	Katılıyorum	61	30,7
Fikrim yok	58	29,1	Fikrim yok	42	21,1
Katılmıyorum	51	25,6	Katılmıyorum	22	11,1
Kesinlikle katılmıyorum	55	27,6	Kesinlikle katılmıyorum	7	3,5
Toplam	199	100,0	Toplam	199	100,0

Katılımcıların çoğunluğu Osmaniye'nin kalkınmasının sanayi ile gerçekleşebileceğine dair önermeye katılma oranı yüksek olarak gözlenmiştir (%46,7). Aynı şekilde turizmin Osmaniye'de gelişmesi gayrimenkul fiyatlarını arttıracaklarını ifade edenlerin oranı hayli yüksek gözükmemektedir (%69,5). Bu bağlamda turizmin fiyat artışlarına neden olacağına ilişkin önermeye

katılımcıların %51,6'sı katıldıklarını (Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum) ifade etmişlerdir. Dolayısıyla turizmin fiyat artışlarına neden olacağı ile ilgili sosyo-ekonomik bir algı olduğu ortadadır. Osmaniye halkının turizmle ilgili bilgi ve algısının yeterli olduğuna ilişkin soruya katılımcıların çoğunluğu katılmadığını belirtmişlerdir (Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum=%50). Ankete katılanların çoğunluğu turizmle ilgili bilgi ve donanımlarının yeterli olmadığını düşünmektedirler. Ankete katılanların %58,6'sı Osmaniye'nin turizm için altyapı yeterlikleri konusunda tereddütleri olduğunu ifade etmişlerdir. Turizmin gelişmesi trafik yoğunluğuna neden olacağına ilişkin önermeye katılımcıların büyük çoğunluğu katıldıklarını ifade etmişlerdir (Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum toplamı %45,2). Ankete katılan halkın %44,4'ü turizmin yerelde halkın harcamalarında artışa neden olacağına ilişkin önermeye katıldıkları (Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) görülmektedir. Karatepe-Aslantaş müzesini turizm potansiyeli olarak görmeleriyle ilgili önermeye kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum görüşünü ifade edenlerin oranı %70,3 olmasına rağmen, Osmaniye'nin en önemli turizm potansiyeli sayılan ve dünyaca tanınırlığı olan bu turizm merkezini potansiyel turizm merkezi olarak görmeyenlerle, bu konuda fikir belirtmeyenlerin de hayli yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların çoğunluğu gelen turist sayısını yeterli görmedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun yanında ankete katılanların çoğunluğu turizmin Osmaniye'ye faydalı olacağına ilişkin olumlu görüş bildirdikleri gözlemlenmiştir.

5.2. Araştırma Kapsamında Test Edilen Hipotezler

H₁: Yerel halkın kültürel miras ve turizme bakış açısı cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₂: Ailelerin gelirleri ile kültürel miras ve turizm algısı arasında bir farklılık bulunmaktadır.

H₃: Yerel halkın kültürel miras ve turizm algıları yaşlara göre farklılık göstermektedir.

H₄: Yerel halkın Osmaniye'de oturma süreleri ile kültürel miras ve turizme bakışları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

H₅: Osmaniye halkından kültürel mirasa ve turizmle ilgili olumsuz görüşlere sahip olanların gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

H₆: Osmaniye halkının turizmin gelişiminde öngördüğü öncelikler ile kültürel miras ve turizme bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

5.3. Araştırmada Hipotezlerin Testinden Önce Yapılan Testler

Çalışmada kullanılan ölçeğin iç tutarlılığının olup olmadığı ve herkes tarafından doğru olarak algılanıp algılanmadığının tespiti için güvenilirlik analizi yapılmıştır.

Ölçekteki soruların iç tutarlılığının olup olmadığını ölçmede kullanılan Cronbach alfa katsayısı ankette soruların herkes tarafından homojen olarak algılanıp algılanmadığını test etmek için kullanılır. Cronbach alfa katsayısı yüksekse likert ölçeğin içeriğinin birbirleriyle tutarlı olduğu ve ölçeğin aynı özelliğin ölçüldüğü sorular içerdiği şeklinde yorumlanır. Cronbach alfa katsayısıyla ilgili aralıklar şöyledir (Yıldız ve Uzunsakal, 2018:19).

0 < R2 < 0.40 ise güvenilir değil

0.40 < R2 < 0.60 ise düşük güvenilirlikte

0.60 < R2 < 0.80 ise oldukça güvenilir

0.80 < R2 < 1.00 ise yüksek güvenilirlikte

Ölçeğin iç güvenilirliğinin ölçülmesi sonucunda Cronbach's Alpha değeri 0,829 olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre ölçek iç tutarlılık yönünden yüksek dereceli güvenilir ölçek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha	N of Items
,829	26

Hipotez testlerinin test edilmesinde varyans analizi (anova) yönteminden faydalanılmıştır. Bu analizle ilgili olarak ölçeğin ortalaması alınmış ve değişken sayısı bire düşürülmüştür.

Varyans (Anova) analizi grup ortalamaları karşılaştırılarak analiz yapılan parametrik testlerden biridir. Anova yapılabilmesi için dağılımın normal dağılım göstermesi ve normal dağılıma sahip örneklemen varyanslarının homojen olması temel varsayımlarını sağlaması gerekmektedir (Karadayı, 2010:22).

Buna göre öncelikle varyans analizinin (anova) ilk varsayımı olan normallik varsayımı araştırılmış ve sonuçlar aşağıda paylaşılmıştır.

Tablo 4. Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
likertort	,107	200	,000	,937	200	,000

Normallik test sonucuna göre yokluk hipotezi olan “Veriler normal dağılım göstermektedir” önermesi reddedilmiştir. Dolayısıyla alternatif hipotez olan veriler normal dağılım göstermemektedir hipotezi kabul görmüştür. Normalite testlerinde veri sayısı 50’nin üzerindeyse Kolmogorov-Smirnov normalite testi önerilmektedir. Ancak sosyal bilimlerde sadece bu teste bakılarak verinin normal dağılmadığını söylemek yetersiz kalmakta, araştırmalarda başka testlere de bakılarak karar verilmektedir. Bu bağlamda verinin grafiğine bakılarak verinin normal dağılım gösterip göstermediği ya da basıklık ve çarpıklık (skewness ve kurtosis) değerleri de verinin normal dağılıp dağılmadığını gösterebilmektedir.

Bu kapsamda verideki tüm değişkenlerin tümü için, basıklık ve çarpıklık değerleri -2,0;+2,0 güven sınırları arasındaysa, verinin normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir². Çalışmamızda verilerin, skewness değeri 0,878 ve kurtosis değeri 0,711 olduğundan testin güven aralıklarında, verinin normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır.

² Daha detaylı bilgi için kaynak : tabachnick and fidell, 2013 b.g tabachnick, l.s. fidell using multivariate statistics(6th edition) pearson, boston(2013)

Tablo 5. Normallik Testiyle İlgili Bazı Değerler, Çarpıklık Basıklık Değerleri

		Statistic	Std. Error
likertort	Mean	2,6322	,03810
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	2,5571
		Upper Bound	2,7074
	5% Trimmed Mean	2,6031	
	Median	2,5774	
	Variance	,290	
	Std. Deviation	,53886	
	Minimum	1,60	
	Maximum	4,15	
	Range	2,55	
	Interquartile Range	,59	
	Skewness	,878	,172
	Kurtosis	,711	,342

Aşağıdaki histogramdan da görüleceği üzere verinin normal dağılım yakın olduğu görülmektedir.

Grafik 1. Verinin Histogramı

Varyans analizinin yapılmasında kullanılan ön testlerden birisi de varyansların homojenliği testidir. Bu kapsamda yapılan analiz sonucunda %5 anlamlılık düzeyinde $p=0,483$ olarak bulunmuş ve H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Bu durumda varyanslar arasında farklılık bulunmayıp grup varyanslarının homojen olduğu ifade edilebilmektedir.

5.4. Hipotezlerin Test Edilmesi

Oluşturulan hipotezlerin testi için t-testi ve Tek Yönlü Anova testi kullanılarak analizler yapılmıştır. T-testi ve Varyans analizi (Anova) testi sonuçları aşağıdadır.

Söz konusu testler için likert ölçeğindeki sorular gruplandırılarak yerel halkın turizme olumsuz olarak bakışını ölçen soruların ortalaması alınmıştır. Farklı karşılaştırma için yerel

halkın genel anlamda turizme bakış açısını ölçmek amacıyla likertin tümünün ortalaması alınmıştır. Hipotezlere göre söz konusu ortalamalar kullanılarak test sonuçları elde edilmiştir. Buna göre hipotez testi sonuçları aşağıdadır.

H₁: Yerel halkın kültürel miras ve turizme bakış açısı cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₁ hipotezinin test edilmesi için t-testi uygulanmıştır. Yerel halkın kültürel miras ve turizme bakış açısının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı test edilmiştir. T-testi sonucuna göre varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılarak, t testi analizi sonucunda %5 anlamlılık düzeyinde $p=0,740>0,05$ tespit edilmiştir. Buna göre H₀ hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre yerel halkın kültürel miras ve turizme bakış açısında cinsiyete göre bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

H₂: Ailelerin gelirleri ile kültürel miras ve turizm algısı arasında bir farklılık bulunmaktadır.

Osmaniye halkının gelir düzeylerine göre kültürel miras ve turizme bakış açısında farklılık olup olmadığının araştırılmasına yönelik anova testi yapılmıştır. Test sonucuna göre varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Anova testi sonucuna göre $p=0,002$ olarak bulunmuştur. Bu durumda Ho reddedilerek H₂ hipotezi kabul edilmiştir. Analiz sonuna göre %5 anlamlılık düzeyi esas alındığında, Osmaniye halkının kültürel miras ve turizme bakış açısı, gelir düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

H₃: Yerel halkın kültürel miras ve turizm algıları yaşlara göre farklılık göstermektedir.

Analiz sonucuna göre $p>0,05$ olduğundan Ho hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre anket katılan katılımcıların yaşları ile kültürel miras ve turizm algıları arasında bir farklılık yoktur.

H₄: Yerel halkın Osmaniye’de oturma süreleri ile kültürel miras ve turizme bakışları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Katılımcıların Osmaniye’de oturma sürelerinin kültürel mirasa bakış açılarını değiştirip değiştirmediğinin test edilmesi amacıyla anova testi uygulanmıştır. Buna göre $p=0,032<0,05$ olduğundan Ho reddedilmiş, alternatif hipotez kabul edilmiştir. Halkın kültürel miras ve turizme bakış açıları, Osmaniye’de oturma sürelerine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ancak hemen belirtelim ki bu testle birlikte homojenlik testi değerlendirildiğinde; gruplar arasındaki varyansların homojen olmadığı bulgusuna ulaşıldığından, parametrik testlerin en önemli varsayımlarından birisi olan homojenlik varsayımı olmadığında bu testin zayıf olduğu ifade edilebilir.

H₅: Osmaniye halkından kültürel miras ve turizmle ilgili olumsuz görüşlere sahip olanların gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

H₅ Hipoteziyle Osmaniye’de kültürel miras ve turizmle ilgili olumsuz bakış açısına sahip olanların gelir düzeylerinin farklılık gösterdiği test edilmiştir. Analiz sonucuna göre Ho reddedilerek alternatif hipotez kabul edilmiştir. Buna göre Osmaniye’de kültürel miras ve turizmle ilgili olumsuz bakış açısına sahip insanların gelir düzeyleri farklılık göstermektedir.

H₆ : Osmaniye halkının turizmin gelişiminde öngördüğü öncelikler ile kültürel miras ve turizme bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Hipotez ile halkın turizmde hangi alana öncelik verilmesi gerektiğine yönelik algısı ile genel anlamda halkın kültürel miras ve turizme bakış açılarının farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Anova analizi sonucunda varyansların homojen olduğu bulgusuna ulaşılarak $p=0,015$ bulunmuştur (Ho reddedilmiştir). Buna göre halkın kültürel miras ve turizmle ilgili düşünceleri ile Osmaniye’de halkın turizmin gelişiminde öngördüğü öncelikler arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yeni gelişen kent bağlamında Osmaniye halkının kültürel miras ve turizmle ilgili algılarını ölçmeye yönelik olarak yapılan bu çalışmanın sonuçları aşağıda paylaşılmıştır.

Osmaniye halkının kültürel miras ve turizmle ilgili bakış açılarını ölçmeye yönelik olarak yapılan anket sonuçlarına göre ankete katılanların %58,5’inin erkek, %41,4’ü ise kadınlardan oluştuğu bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcıların %40’ının 46-55 yaş aralığında, %28,5’inin ise 30-45 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Yaş aralığına göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun çalışabilir nüfus aralığında olduğu, hayata ve olaylara sosyo-ekonomik açıdan yaklaşan insanlardan oluştuğu ifade edilebilir. Anket sonuçları değerlendirildiğinde anketi dolduran ailelerin büyük bir kısmının 1001-2500 TL arası gelir elde ettikleri, %24,5’inin ise 2501-5000 lira arası gelirlerinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ankete katılanların büyük çoğunluğunu alt gelir grubunda yaşam sürdürdükleri görülmektedir. Bu bulgu Osmaniye ile ilgili yapılan diğer istatistiki verilerle de örtüşmektedir. Aile birey sayısı dikkate alındığında Osmaniye’de anne-baba dahil ailedeki birey sayısının 5 ve daha fazla olanların oranının bir hayli yüksek olduğu görülmektedir (%73,5). Ankete katılanların büyük bir kısmı Osmaniye’nin yerlisi olduğunu ifade etmişlerdir (%59). Osmaniye’nin turizm öncelikleri konusunda yapılan değerlendirmelerde ise Osmaniye’de yayla turizminin öncelikli alan olması gerektiğini ifade edenlerin oranı %41,5’dir. Daha sonra %16,5 ile tarihi kalıntıların öncelenmesi gerektiği konusunda görüş ifade edildiği görülmektedir. Tarihi kaleler şehri olarak ifade edilen Osmaniye’de tarihi kalelerin turizm olarak öncelikle değerlendirilmesi gerektiğini ifade edenlerin oranı ise bir hayli düşük gözükmemektedir. Ankete katılanların büyük bir kısmı turizmi sadece tatil olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır (%41,5). Anketörlerin büyük çoğunluğunun turizmde çalışmadığı gözlemlenmiştir.

Ayrıca katılımcıların önemli bir kısmı turizmi önemli bir potansiyel olarak görmelerine rağmen Osmaniye’nin kalkınmasının ancak sanayi ile gerçekleşebileceğine ilişkin görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu durum halkın turizmi ikincil bir kalkınma modeli olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Osmaniye halkı yerel kalkınma için, turizmin tek başına yeterli kalkınmayı sağlayamayacağını düşünmektedir. Osmaniye’de halkın turizmin gelişimiyle birlikte gayrimenkul fiyatlarıyla genel fiyat düzeylerinde artış olacağına ilişkin bir algıya sahip oldukları gözlemlenmiştir. Katılımcılar turizmin Osmaniye’ye faydalı olacağına ilişkin görüşlerine rağmen halkın sosyo-ekonomik olarak turizmle ilgili bazı tereddütleri olduğu ifade edilebilir. Yerel halkın kültürel değerlerle ilgili bilgi düzeyleri ile turizm algısının yeterli olmadığına ilişkin bazı bulgulara da ulaşılmıştır.

Araştırmada hipotezler kurularak halkın turizm algısına yönelik hipotezler test edilmiştir. Bu bağlamda yerel halkın kültürel miras ve turizme bakış açısının cinsiyete göre bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmanın hipotezlerinden biri de, Osmaniye halkının

gelir düzeylerine göre kültürel miras ve turizme bakış açısı arasında farklılık olup olmadığının araştırılmasıdır. Osmaniye halkın gelir düzeyi ile kültürel miras ve turizme bakış açısı arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılanların gelir düzeylerine göre kültürel miras ve turizm algılarının farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır. Çalışmada yerel halkın kültürel miras ve turizm algıları yaşlara göre farklılık gösterip göstermediği test edilmiş ve bir farklılık gözlenmemiştir. Osmaniye’de oturma sürelerinin kültürel miras ve turizm algısını etkileyip etkilemediği test edilmiş ve halkın turizme bakış açısı ile Osmaniye’ye oturma süreleri arasında anlamlı bir fark çıkmıştır. Araştırmada turizme olumsuz yaklaşanlar ile gelir düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığı test edilmiş ve anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Osmaniye halkının turizm açısından öngördüğü öncelikli kaynaklar ile ilgili görüşleri ile kültürel mirasa ve turizme bakış açıları arasında farklılık olup olmadığı araştırılmış ve halkın kültürel miras ve turizmle ilgili algılarıyla Osmaniye’de halkın turizm kaynakları olarak öngördüğü öncelikler arasında farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tüm bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde; Osmaniye’nin kültür ve turizm değerlerinin hem kendi yerel halkına hem de tüm Türkiye’ye ve hatta dünyaya tanıtımının yapılması gerekmektedir. Kültürel olarak önemli potansiyellerden birisi olan yayla turizminin sadece bölgesel düzeydeki tanınırlığının yanında festivallerle, şenliklerle daha fazla tanıtımının yapılması gerekmektedir. İlâveten yazılı ve görsel basın kullanılarak hem yerel hem bölgesel hem de ulusal düzeyde Osmaniye’nin tarihi ve turistik değerlerinin öne çıkarılması önerilmektedir.

Son olarak Osmaniye’nin turizmde öne çıkması için medya ve görsel basın yoluyla tarihi, turistik ve doğal güzellikleriyle ilgili şehrin markalaşma sürecinin başlatılması ve kalıplaşmış tanıtım ve bilgilendirmelerin ötesinde, insanların dikkatini çekecek, daha etkili ve kalıcı etkinlikler, eğitimler, tanıtımlar yapılması gerekmektedir. Turizm acenteleriyle iş birliği yapılması, çeşitli gezi ve turlar düzenlenerek turist dikkatinin Osmaniye’ye çekilmesi, gelen turist sayısının artırılmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akça, Y. (2016). Türkiye’nin Kalkınma Planlarında Turizm Politikası, International Conference On Eurasian Economies, Session 5D: Turizm, 721-726.
- Akgün, A. (2016). Giresun İlinin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yerel Halk ve Sektör Temsilcilerinin Algısı Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Akova, O. (2006). Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma, Akademik İncelemeler Dergisi, 2 (1), 77-109.
- Ayaz, N., Artuger, S., Türkmen, F. (2009). Tarihi Zela (Zile) İlçesindeki Yerel Halkın Turizme Bakış Açılarını Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Haziran–Aralık, Sayı:2, 103-124.
- Ayazlar, G. (2016). Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Tutumlarını Anlamak: Yerel Halkın Bölge İmajı ve Turizme Desteği, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(43),2538-2547.
- Boğan, E. ve Sarıışık, M. (2016). Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya’da Bir Araştırma, Kastamonu Üniversitesi İktisadi

- ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12(2), 325-342. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/iibfdkastamonu/issue/29623/318110>.
- Çetin, M. (2006). Teori ve Uygulamada Bölgesel Sürdürülebilir Kalkınma, Ç.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 7(1), 1-20.
- Dilek, S. E., Çoban, Ö., & Harman, S. (2017). Hasankeyf Halkının Turizmin Gelişimine Yönelik Tutumu, Hasankeyf Residents' Attitudes Towards Tourism Development. Turar Turizm & Araştırma Dergisi, 6(2), 59-72.
- Duran, E. (2013). Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizm Gelişimine Yönelik Tutumları: Bozcaada Örneği, Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, 2(3), 76-94.
- Ege, İ. (2017). Düldül Dağı'nın Doğal Ortam Özellikleri ve Turizm Potansiyeli (Kuzey Amasnoslar) Düziçi/OSMANİYE, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(4), 585-617. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/usaksosbil/issue/33405/371735>
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). Foça'da turizmin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(2), 398-417.
- Işık, C. ve Çalkın, Ö. (2016). Yerel Halkın Turizm Algısı: TRA2 Bölgesi Analizi, IUJEAS, 1(2), 19-48.
- Karadayı, N. (2010). Kitle Ortalaması ve Varyansı İçin Sıra İstatistiklerine Dayanan Homojenlik Testleri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karakaş, A. ve Şengün, H. (2017). Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları, Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8 (15), 183-202. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/bartiniibf/issue/30498/329741>.
- Kuşat, N. (2014). Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Bir Alternatif Olarak Kırsal Turizm ve Türkiye' de Uygulanabilirliği, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10(2), 65-88. <http://iibfdergi.ibu.edu.tr/index.php/ijesr/article/view/645/940>, (Erişim Tarihi: 0.02.2019)
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). Using Multivariate Statistics (6th ed.), Boston: Allyn and Bacon.
- Tıraş, M. ve Besnek, F. (2017). Osmaniye İli'nin Turizm Potansiyeli, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2), 757-777.
- Toprak, L. (2015). Mardin'de Halkın Turizm Algısı, Electronic Journal of Social Sciences, 14(54), 201-218.
- Yıldız, D. ve Uzunsakal E. (2018). Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama, Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (1), 14-28. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/iuusb/issue/38311/399621>

Ünlüöner, K. ve Özekici, Y. K. (2017). Yeni Gelişen Destinasyonlarda Turizm Algısı: Yozgat İli Üzerine Bir Alan Araştırması, Journal of Tourism and Gastronomy Studies 5/4, 466-488.

Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planı http://www.dogaka.gov.tr/Icerik/Dosya/www.dogaka.gov.tr_518_OY1P79OK_Osmaniye-il-Turizm-Stratejisi-Eylem-Planı.pdf (Erişim tarihi:15.10.2018).

Osmaniye Valiliği, <http://www.osmaniye.gov.tr> (Erişim tarihi:12.04.2019)

Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr> (Erişim tarihi:19.02.2019)